

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 392 בס"ד ערש"ק פ"ר תולדות (ספרה) כ"ז חשוון תשע"א

פנינים יקרים

ויעתר יצחק לה' (כ"ה, כ"א) כל מחשבותיו הקדושים של יצחק היה כולו לה' דהיינו לשבח ולתהלה להשי"ת ב"ה, ורק השי"ת הפך את רצון יצחק שיהי' על הזרע כרצון אשתו.

ויאמר ה' לה שני גוים בבמנך וגו' (כ"ה, כ"ג) נאמר לו בקה כי בהכרח נולדו שני גוים ושני לאומים כי צריך עשו לבא לצורך תיקון יעקב שיהיה עשו שואב את כל הזוהמה כולה ויעקב יצא מלוכנן זך ונקי. וזהו ולאום מלאום יאמץ. וכך צריך להיות ולו נגלו כל תעלומות וזה מפלאי תמים דעים. (לקוטי רבי משה יעקב רביקוב)

ויקראו שמו עשו (כ"ה, כ"ה) רש"י: הכל קראו לו כן לפי שהיה נעשה ונגמר בשער. עשו הרשע היה בעיני עצמו נעשה ונגמר כגודל גאונו... וד"ל.

ויעקב איש תם יושב אהלים (כ"ה, כ"ז) בשבט מיהודה מוסכר בדרך צחות ע"פ הגמרא בברכות (סד). ילכו מחיל אל חיל (תהלים סד) זה היוצא מבית הכנסת לבית המדרש, היינו כי לא די בתפלה לבד כי אם צריך ללמוד שעור בכל יום, וזה שעמדה ליעקב ע"ה שנשאר בתמימותו יען כי היה יושב אהלים שמבית הכנסת הלך לבית המדרש. (חרושי רבנו יוסף נחמיה קורניצר)

ישב אהלים (כ"ה, כ"ז) שלמותו ותמימותו של יעקב נובעת מתוך הכרה כי העוה"ז אינו אלא אהל עראי ולא דירת קבע. (תפארת עויאל מרוששו)

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כ"ה, כ"ח) לכאורה יש לשאול כיצד יצחק הצדיק היה אוהב את עשו הרשע, ויובן בס"ד שדרכו של עולם הוא אם אדם הוא רשע ובעל עבירות ואינו רוצה לפרסם ברבים את רשעותו מחמת הבושה. מומב שגם אתה תעשה עצמך כאלו אינך יודע דבר על רשעותו כי בצורה כזו יש תקוה שאם תסיף לו מוסר בדברים המתקבלים על לבו תוכל להחזירו למוטב מחמת שיתבייש בפניך. וזה מה שאמרה תורה שיצחק אהב את עשו דייקא משום כי ציד בפיו ומסחיר בזה את רשעותו אמר יצחק אולי יש תקוה ובני עשו יחזור למוטב (ואכן יש מפרשים שעשו חזר למוטב).

כי ציד בפיו (כ"ה, כ"ח) חסרוננו של עשו היה בכך שכל חלקי הקדושה נותרו 'בפיו' ולא נכנסו ללבו כלל. (שם משמאל)

ויתפרו עבדי יצחק בנחל וגו' (כ"ז, י"ט) ראה שם כל הענין. הבאר הראשון נקרא עשק כי התעשקו עמו, הבאר השני נקרא שטנה כי גם עליה רבו, ורק בבאר השלישי קראו רחובות כי עתה הרהיב ה' לנו ופרינו בארץ. הנה אמרו חז"ל על שלשה דברים העולם עומד על התורה על העבודה ועל גמילות חסדים. ורק בהצטרף שלשתן תושג השלמות הנרצת. ונראה כי ג' הבארות רומזים לג' עמודים הנ"ל ללמדנו שרק בהצטרף כל הג' באורות תורה עבודה וגמ"ח אז נגמרה קומת ישראל בשלמות. (חרושי רבנו יוסף נחמיה קורניצר)

כי עתה הרהיב ה' לנו ופרינו בארץ - ויעל משם באר שבע (כ"ז, כ"ב-כ"ג) יפלא אחרי שהרהיב ה' מכל עשק ושטנה מדוע צריך אף עתה לעזוב מקומו להעלות לכאר שבע. אלא שיצחק דאג שמא בזה שהרהיב לו ה' בא לנסותו עלה לכאר שבע להתפלל.

וילין שם כי בא השמש (כ"ה, י"א)... באמת שקעה לו חמה שם שלא בעונתה כדי שילין שם, ר"ל שאם יהיה במעלתו הראשונה איך יהיה לו מקום התחברות עמהם שהם בשפל המדרגה לכן נימלה ממנו מאור השמש לפי שעה כדי שילין שם ויתחבר עמהם להעלותו, [בדרך שעשה אברהם אבינו בסוד הנפש אשר עשו בחרן].

(תולדות יעקב יוסף)

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כ"ה, י"ב) 'סלם' בלא 'או' גימטריה 'מיני' דהיינו הסיבה הגורמת לאדם שישגיג התורה הניתנת ב'סיני' הוא העיקר הכנעה. וזהו 'מוצב ארצה' רמז להכנעה גדולה. 'וראשו' היינו הקדושה שישגיג עי"ז 'מגיע השמימה'. וצריך שיהיה השתוקקותו מאוד מאד שיגיע בקדושתו למעלה למעלה עד אין קץ ותכלית וישתוקק תמיד לאמר מתי אניע למקום אבותי.

(נעם אלימלך)

שיחת הרא"ש זיע"א ז' ניסן תשל"ג האבא לזכרו ע"ה א.א.

הפרטים. ומכיון ש"אין בכלל אלא מה שבפרט" וכל פרט בפני עצמו הוא חלק מהכלל, אם כן הפרט בעצמו הוא כלל, כי הוא חלק מכלל, וע"י שהפרט מתקן את שורש נפשו הוא נכלל בכלל ופועל תיקון בכל הכלל.

לאור זה, כל נשמה היוגדת לעולם יש בה כלל ופרט, הכלל הוא הנשמה הכללית של כלל ישראל שיש בה את כל המידות והגוונים, והפרט הוא המידה המיוחדת שלו שהיא שורש נפשו. וע"י שמתקן את המידה הזו הוא נכלל בכלל ופועל תיקון בכל שאר המידות שלו. למשל, זה שנולד במידה רעה של גניבה, כאשר הוא לא מתחזק כנגדה וגונב, למרות שבמעשה זה הוא מקלקל רק את המידה הזו של גניבה, אך מאחר שבכל פרט מונח כל הכלל, ע"י מעשה הגניבה הוא מקלקל את השורש של גניבה שכולל את כל שורש הנפש שלו, והוא נעשה שלימות של רשע כמו שדוד המלך אמר "אין מתום בבשרי מפני זעמד". וכפי שרואים בפועל שאחרי שהתרגל בגניבות הוא חי בהפקרות גמורה וחותר כל הזמן לגניבות יותר גדולות, ומכיון שכל השורש שלו כבר מקולקל הוא לוקח בכיסו סכין בכדי לרצוח את מי שיעמוד בדרכו. וכך הוא הולך ומקלקל את כל שאר המידות שלו.

וכמו הרשע שכאשר אינו מתחזק לעמוד כנגד המידות הרעות שלו הוא מקלקל את כל השורש שלו, כך הוא הצדיק להיפך, ע"י שעומד בנסיונות הוא מגיע אל התכלית של בריאתו להיות דבוק ביוצרו. כי כאשר הרבש"ע שולח לאדם נסיון אין בו יכולת עצמית לעמוד בפני הנסיון, ועל זה ביקש דוד המלך "ואל תביאני לידי נסיון". ובכדי להתחזק ולעמוד נגד הנסיון הוא צריך עזרה וסיוע. אפילו צדיקים גדולים שכבר הגיעו לשלימות גם הם אינם יכולים לעמוד בנסיון ללא עזרה,

האדם ירד לעולם הזה בכדי שיעמול להגיע לתכלית בריאתו להיות דבוק ברבש"ע. אך אדם הוא יצור מוגבל ואינו יכול להשיג את הרבש"ע, כי אין אנו מסוגלים להבין את מציאות השי"ת ולא להשיג את מהותו. הרי הוא השכל הנעלם מכל רעיון. ולעולם לא יוכל האדם להשיג את מציאות הקיום של הרבש"ע. כל כמה שהמוח שלנו יכול להשיג זה רק עד הרבש"ע, זה עדיין לא מציאות הוי", כי לא מחשבתי מחשבותיכם. הדרך היחידה ליצור אנוש להדבק בו היא ע"י שיגיע לתכלית שלו שבעבורה ירד לעולם הזה, ועי"ז יהיה דבוק בקב"ה.

תכלית האדם בעולם הזה מפורשת בפרקי אבות: "שתקוות אנוש רימה". זוהי מציאות האנוש - רימה ותולעה. וכשאדם מגיע אל ההכרה שזו היא מציאותו הוא מאבד את המציאות העצמית שלו, והוא מכיר שאין לו כל קיום ואחיה - "וכשאני לעצמי מה אני", ואז הוא יכול להשיג מעצמו - מהקיום שלו - את מציאות הקדושה, שהיא המציאות האמיתית שמקיימת אותו, ולהדבק בה. כי כל אדם מוכרח שיהיה לו איה אחיה. ואז הוא חי בדביקות.

ובכדי להשיג את הכח המקיים את האדם ניתנה לו הבחירה. וכל אחד נולד עם מידה רעה מיוחדת שבאמצעותה הוא מגיע להכיר את היסוד שלו, ומשיג ש"אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם", ומתוך זה יבא להכיר שיש מציאות ששומרת עליו ושולחת לו כל מיני גורמים וסיבות בכדי שיחזיק מעמד ולא יקלקל את מעשיו בגלל המידה הרעה שלו.

המידה הרעה הזו ניתנת בכל אחד כפי בחינת הנפש שלו, כי כל אדם ירד לעולם בכדי לתקן את שורש הנפש שלו. ושורש כל הנפשות הוא אדם הראשון שהוא כלל הכולל את כל

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

392
א

ועל ידי זה יכיר שהוא חי בסכנה וצריך שמירה. ויכיר שהאפשרות לעמוד בנסיונות היא לא ממנו, רק ע"י סיבות מאת ה'. כך יוכל לעמוד בכל הנסיונות.

וכמו כן גם אחרי שעמד כנגד הרע והתגבר עליו הוא מוכרח להבחין שזה לא מכחו, כמו שדוד המלך אמר "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי" - אם ה' לא היה עוזר לי בשעת הנסיון כמעט שכנה דומה נפשי. כמעט, ברגע קט, כי כמה הוא הכח להתגבר - רגע אחד. אם לא הייתי שומע את הסיבה לא הייתי מתגבר והייתי נותן לרע להטעות אותי. השכל לא היה יכול להתגבר על הרע, והרע היה שולט על השכל (שהוא הטוב).

ואז, כאשר שהאדם יכיר את שורש הרע שלו, ויגיע להכרה כי אין בכוחו עשות מאומה, והוא רק כבהמה המונהגת ביד האדון ללא בחירה כלל. כשיגיע להכרה זו יוכל להכיר את זה שמנהיג אותו, כמו שנאמר: "ידע שור קונו וחמור אבוס בעליו". כי כמו בהמה שלמרות שאין לה כל חכמה ויכולת היא נבראה בטבע להכיר את האדון שלה באמצעות האבוס, וכשהאדון מוכר אותה לרפת אחרת והיא מתנתקת מהאבוס המוכר עד מהרה היא שוכחת את האדון הקודם ומתרגלת בקלות לאבוס החדש. כך גם האדם נברא בבחינה של בחמה - "ומותר האדם מן הבהמה אין". כלומר: בחינה של "דומיה" שאין לו כל מציאות, וכשיגיע ל"דומיה" יכיר ממילא שיש מציאות שמחיה אותו, וע"י שיהיה בטל אל המציאות הזו יהיה דבוק בבוראו ויוצרו.

ואל המציאות הזו יכול האדם להגיע ע"י השכל. כי השכל שהקב"ה משפיע לאדם הוא כמו האוכל שהבהמה מקבלת מבעליה. הרי כל מה שהאדם פועל ועושה הוא רק באמצעות החכמה והשכל שהבורא נותן בו. אך כל זמן

ותמיד הם צריכים להגיע לשמירה עליונה, כמו שנאמר "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". ואף זה שהגיע למדריגות הגדולות ביותר מוכרח להגיע למסבב הסיבות שישמרו עליו. והיות שאין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו, בשעה שהוא שולח לו את הנסיון הוא שולח לו סיבה שתשמור אותו מהנסיון הזה, ומזמן לפניו כל מיני מאורעות שימנעו אותו מלעשות את הרע.

למשל, כשהגנב הולך לגנוב הוא מרגיש פחד בלב. הפחד הזה הוא סיבה מן השמים לעצור אותו מלגנוב. והפחד הזה יכול לבוא בכל מיני אופנים וצורות, אם כשהוא נכנס לגנוב מגיע עובר אורח ודופק לתומו בדלת, או כל סיבה אחרת שרק תהיה. ואז, כשהרבש"ע שולח לו סיבות, נחלש החלק הרע - שללא הסיבה לא היה שייך להתגבר עליו - והוא יכול להתגבר.

וכאן מגיע הרגע של הבחירה. עד עכשיו לא היה לו כלל בחירה כי הוא לא היה מסוגל להתגבר, רק עכשיו, אחרי שהיצר הוחלש ע"י הסיבה, הוא עומד על הבחירה. ולמרות שכח הרע נחלש הוא עדיין מנסה להשפיע עליו שיפגום רק הפעם, והוא משכנע אותו שמחר כבר לא יעשה את מה שהוא עושה עכשיו. אולם השכל - שהוא היצר הטוב - עונה לעומתו, מאי נפקא מינה היום או מחר, אם לא תתגבר היום מחר כן תתגבר? הרי זה אותו רע.

מחי המטרה שהרבש"ע שולח לאדם כאלו נסיונות שאינו יכול לעמוד בהם ושולח לו סיבות כנגדם? המטרה היא שבאמצעות הנסיון האדם יכיר את פחיתות ערכו, שהוא לא יותר מבשר ודם שאינו מסוגל לעמוד בנסיונות, ויכיר את המציאות שלו שכל הזמן הוא נמצא בסכנה, ויפחד ללא הרף שמא יכשל. ואם כן, הצעד הראשון שיעשה האדם בכדי לא להכשל, הוא להכיר את היסוד שלו, את המידה הרעה שנולד בה אותה הוא בא לתקן.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

392
T

איתה הוא ירד לעולם לתקן. מאד קשה למצוא את זה, כי לאורך כל החיים האדם מבולבל, אולם זה שרוצה לעיין בעצמו ולערוך את חשבון הנפש שלו, יוכל להבחין מהו הקלקול שלו שעבורו ירד לעולם ודרכו יגיע להתקשרות לבורא העולמים. ואחר שהאדם השיג את שורש הקלקול שלו - זה תיקון הנפש שלו, כי אז בהכרח הוא יחיה בבחינת "בהמה", מכיון שבכל פעולה שהוא עושה הוא נוכח לדעת שזה למעלה מהיכולת שלו. הרי השורש שלו כ"כ רע, ולפי השורש שלו בלתי אפשרי שתהיה לו כזו חכמה, אין זה אלא כח עליון המחכים אותו והמנהיג אותו. ואז הוא כמו בהמה - "חמור אבוס בעליו", כמו בהמה שבשעה שהיא אוכלת את העשב היא חיה עם הבעה"ב, כך צריך כל אדם לחיות בבחינת בהמה.

שהוא לא מכיר בבהמיות שלו הוא מיחס את החכמה לעצמו, ואינו מסוגל להכיר שהחכמה והשכל באמצעותם פעל זה הרבש"ע שהנחה אותו. בשביל להכיר את הבהמיות שלו עליו לחיות תמיד בנסיון שלו, דהיינו בשורש הרע שלו שאותו הוא בא לתקן, ולאחר שהוא כבר מכיר את הקלקול שלו והוא חי תמיד בשורש שלו אז אם הרבש"ע נותן בו שכל, רעיון, והוא עושה דבר מה, הוא מתבונן: איך מגיע אלי כזו חכמה? ובדיוק כמו שהבהמה חיה עם האדון דרך האבוס כך הוא חי עם הקב"ה באמצעות השכל. השכל זהו ה"אבוס" שלו. וכמו הבהמה מחמת שהיא מונחת בבהמיות שלה היא מכירה את האדון דרך האוכל, כך האדם שמונח כולו בשורש הרע שלו הוא מכיר את הבורא דרך השכל והיכולת שלו.

ועל כן כל אחד מוכרח לחפש את החולשה שלו

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' להולדת הנינה
הר"ר צבי פרל ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם פרל ומשפ' להולדת הבת
הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר זאב קיפר ומשפ' להולדת הבן
הר"ר נחמן קמינסקי ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר צבי ולדמן ומשפ' לאירוסיו הבן
הבה"ח אלעזר ולדמן לאירוסיו
הר"ר משה הרשטיק ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר חיים אלעזר הרשטיק ומשפ' לנישואי הבן
הבה"ח יצחק אריה הרשטיק לנישואיו
הר"ר שמואל גרינבוים לנישואי הבת
הר"ר רחמים זבולון ומשפ' לנישואי הנכד
הר"ר אהרן תופיק ומשפ' לנישואי הבן

הי"ל ק"י
מערבת החברותא
רח' עדי 3
02 - 5829688 ☎
סקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

